

Енциклопедичні події у світі

The Encyclopedia Herald of Ukraine

2025. Vol. 17

DOI: 10.37068/evu.17.13

Article history:

Received 15/11/2025

Accepted 26/11/2025

Published 01/12/2025

Citation: Savchenko, O. (2025). Events in the world of encyclopedias. *The Encyclopedia Herald of Ukraine*, 17, 153-156.
<https://doi.org/10.37068/evu.17.13>

© 2025 Author

This is an Open Access article, distributed under the terms of the Creative Commons Attribution license, which permits unrestricted re-use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

ISSN 2706-9990 (print)
ISSN 2707-000X (online)

Олег Савченко

Інститут енциклопедичних досліджень НАН України,
Київ, Україна
ORCID: 0000-0003-1298-154X
Email: savchenko.o@nas.gov.ua

Резюме

У повідомленні представлено огляд двох міжнародних подій у сфері енциклопедистики й лексикографії, що відбулися в 2025 році. Зокрема, йдеться про Міжнародну конференцію з енциклопедистики в Римі, організовану Інститутом італійської енциклопедії Трессані з нагоди 100-річчя установи, що об'єднала представників провідних національних енциклопедичних проєктів Європи та світу. У центрі дискусій були виклики й стратегії розвитку енциклопедичних ресурсів у цифрову добу, інтеграція штучного інтелекту, модернізація редакційних підходів і роль енциклопедій у формуванні критичного мислення та цифрової грамотності. Конференція підкреслила важливість міжнародної співпраці й збереження наукових стандартів у глобальному інформаційному середовищі. Другий захід — Міжнародний семінар LETS 2025, організований Університетом Путра Малайзії, був присвячений збереженню та оновленню мовної спадщини засобами цифрових технологій. Програма охопила широкий спектр напрямів: від інновацій у лексикографії й термінології до корпусних досліджень, машинного перекладу, мобільних застосунків і документування мов меншин. Значну увагу привернули доповіді, присвячені статусу енциклопедій як авторитетних джерел знань і взаємодії традиційних та технологічних підходів у сучасній гуманітаристиці. Обидві події засвідчили щораз вищу роль енциклопедистики й лексикографії у формуванні цифрової інфраструктури знань та підтриманні міжкультурного діалогу.

Ключові слова

енциклопедичні конференції, енциклопедистика, лексикографія, термінологія, цифрова гуманітаристика, штучний інтелект, мови меншин, Інститут енциклопедії Трессані, Університет Путра Малайзії.

Міжнародна конференція з енциклопедистики – 2025. У 13–15 жовтня 2025 року в Римі відбулася чергова Міжнародна конференція з енциклопедистики (International Encyclopedia Conference), організована Інститутом італійської енциклопедії Treccani (місце проведення обрано у зв'язку зі 100-річчям установи). У заході взяли участь представники національних і універсальних енциклопедій із низки країн світу (Болгарія, Чорногорія, Данія, Грузія, Хорватія, Італія, Латвія, Литва, Норвегія, Словаччина, Іспанія Швеція, Україна), які обговорили сучасний стан енциклопедистики, її суспільну роль і стратегічні орієнтири в умовах цифрових трансформацій

Основну увагу доповідачі зосередили на модернізації енциклопедичних ресурсів, розвитку відкритих цифрових платформ, інтеграції штучного інтелекту у процеси систематизації знань та створенні нових форматів навчальних і довідкових матеріалів. Учасники наголосили на важливості збереження наукових стандартів, редакторської відповідальності та міжнародної співпраці у створенні авторитетних енциклопедичних проєктів, здатних конкурувати в інформаційному середовищі, що стрімко змінюється.

Значна частина дискусій стосувалася майбутнього енциклопедичних знань у контексті штучного інтелекту, відкритих даних та мультимедійних форматів, а також необхідності міждисциплінарного діалогу між лінгвістами, істориками, редакторами й IT-фахівцями.

Окрему увагу приділено цифровій освіті, ролі енциклопедій у формуванні критичного мислення та питанню, як технологічні інновації можуть підсилити соціогуманітаристику.

Конференція в Римі стала важливим етапом у розвитку європейського співтовариства енциклопедистів, спрямованого на оновлення підходів до укладання, поширення й осмислення знань у XXI столітті. Вона символічно поєднала традицію академічної енциклопедистики з новими можливостями цифрової епохи, окресливши шляхи для спільних ініціатив і майбутніх зустрічей.

Міжнародний семінар з лексикографії, енциклопедистики й термінології (LETS 2025). 4–5 листопада 2025 року в Університеті Путра Малайзії (Universiti Putra Malaysia, UPM) відбувся Міжнародний семінар (конференція) з лексикографії, енциклопедистики та термінології (Lexicography, Encyclopedia and Terminology International Seminar; LETS 2025), присвячений темі “Збереження й оновлення мовної спадщини в цифрову добу” (“Preserving and Innovating Language in the Digital Era”). Організаторами заходу стали Факультет сучасних мов і комунікації UPM спільно з Національним інститутом мови та літератури Малайзії (Dewan Bahasa dan Pustaka). Семінар згуртував дослідників, викладачів, лексикографів, термінологів і видавців із різних країн, які обговорювали, як цифрові технології змінюють роботу з мовною спадщиною та мовними ресурсами — від словників і енциклопедій до термінологічних баз даних і систем машинного перекладу.

Програма LETS 2025 охопила кільканадцять напрямків, що віддзеркалюють сучасні вектори розвитку лексикографії, енциклопедистики та загалом цифрової гуманітаристики:

- лексикографія, енциклопедистика й термінологія в національному та міжнародному контекстах;
- інновації та технології у створенні словників і енциклопедій, а також у формуванні термінології;
- стратегії укладання словників і енциклопедій, створення багатомовних термінологій;

- взаємозв'язок лексикографії, енциклопедій, термінології та перекладу в навчанні мов і сучасному глобальному розвитку;
- машинний переклад і технологічна інтеграція в лексикографії, енциклопедистиці й термінології;
- корпусний аналіз для написання словників і лінгвістичних досліджень;
- розроблення мобільних застосунків для інтерактивних словників і термінологічних інструментів;
- культурне розмаїття у створенні словників, енциклопедій і термінологій;
- роль машинного навчання в лексикографії та термінології;
- проектування лінгвістичних баз даних для керування словниковою та енциклопедичною інформацією;
- порівняльні дослідження багатомовних словників у світовому контексті;
- документація мов меншин для збереження мовної спадщини;
- проблеми перекладу іншомовних термінів рідною мовою;
- збагачення словникового запасу через цифрові медіа;
- інновації у викладанні та вивченні термінології;
- лексичний і естетичний виміри в літературних творах.

Таким чином, LETS 2025 позиціонував себе не лише як науковий семінар, а як міждисциплінарний форум — місце зустрічі фахівців, що працюють на перетині мовознавства, технологій, освіти й культури.

Хоча домінували лексикографічні виступи, суттєву наукову вартість продемонстрували й дослідження з енциклопедистики, зокрема: “Ensiklopedia Sebagai Rujukan Berautoriti: Menangani Isu Kredibiliti dan Kesahihan Sumber” (“Енциклопедія як авторитетне джерело: подолання проблем достовірності та валідності джерел”), доповідач Dato’ Dr. Haji Jeniri bin Amir (Національний інститут мови та літератури Малайзії); “Leksikografi, Ensiklopedia dan Peristilahan Arab dalam Arus Digital: Antara Tradisi Ilmu dengan Revolusi Teknologi” (“Лексикографія, енциклопедистика та арабська термінологія в цифровому потоці: між науковою традицією та технологічною революцією”), доповідач Prof. Madya Dr. Abd Rauf bin Tan Sri Hassan (Університет Путра Малайзії).

Захід засвідчив зростання ролі лексикографії, енциклопедистики й термінології як основ гуманітарного знання в цифрову епоху. У центрі дискусій — корпусні методи укладання словників, автоматизоване термінотворення, машинне навчання для лінгвістичного аналізу, мобільні платформи інтерактивних енциклопедій та документування мов меншин. Конференція продемонструвала, що збереження мовної спадщини, діалогу культур через енциклопедичні проекти та цифрові інновації — взаємодоповнювальні процеси.

Events in the world of encyclopedias

Oleh Savchenko

Institute of Encyclopedic Research, National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine

ORCID: 0000-0003-1298-154X

Email: savchenko.o@nas.gov.ua

Abstract

In this communication, we provide an overview of two international events in the field of encyclopedic studies and lexicography that took place in 2025. These include the International Encyclopedia Conference in Rome, organized by the Treccani Institute of the Italian Encyclopedia on the occasion of its 100th anniversary, which brought together representatives of leading national encyclopedic projects from Europe and around the world. The discussions focused on the challenges and strategies for developing encyclopedic resources in the digital age, the integration of artificial intelligence, the modernization of editorial practices, and the role of encyclopedias in fostering critical thinking and digital literacy. The conference emphasized the importance of international cooperation and the preservation of scholarly standards in a rapidly evolving global information environment. The second event—the LETS 2025 International Seminar, organized by Universiti Putra Malaysia—was dedicated to preserving and revitalizing linguistic heritage through digital technologies. Its program covered a wide range of topics, from innovations in lexicography and terminology to corpus-based studies, machine translation, mobile applications, and the documentation of minority languages. Special attention was given to presentations addressing the status of encyclopedias as authoritative sources of knowledge and the interplay between traditional and technological approaches in contemporary humanities. Both events underscored the growing role of encyclopaedics and lexicography in shaping the digital knowledge infrastructure and sustaining intercultural dialogue.

Keywords

Encyclopedic conferences, encyclopedia-making, lexicography, terminology, digital humanities, artificial intelligence, minority languages, Treccani Institute of the Italian Encyclopedia, Universiti Putra Malaysia.